

Ekonomikas ministrija

Direktīvu nosacījumu pārņemšana Latvijā (plānotās izmaiņas tiesiskā regulējumā un plānotais laika grafiks pārņemšanai)

Einārs Cilinskis, Ekonomikas ministrija, Ilgtspējīgas enerģētikas politikas departaments

Rīga, 27.01. 2021

Ekonomikas ministrija

Atjaunojamās enerģijas kopiena

Juridiska persona:

- a) kura saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem ir **atvērta un kurā ir brīvprātīga dalība**, kura ir autonoma un **kuru faktiski kontrolē kapitāldaļu turētāji vai biedri, kas atrodas tādu atjaunojamās enerģijas projektu tuvumā**, kuri pieder minētajai juridiskajai personai un kuras tā attīsta;
- b) kuras kapitāldaļu turētāji vai biedri ir fiziskas personas, MVU vai vietējās iestādes, tostarp pašvaldības;
- c) kuras **galvenais mērķis ir kopēju vides, ekonomisko vai sociālo ieguvumu nodrošināšana** saviem kapitāldaļu turētājiem vai dalībniekiem vai vietējām teritorijām, kurās tā darbojas, bet ne finansiāla peļņa;

Ekonomikas ministrija

Iedzīvotāju energokopiena

Tiesību subjekts:

- a) kas ir **balstīts uz brīvprātīgu un atklātu līdzdalību** un ko faktiski kontrolē tā biedri vai daļu turētāji, kas ir **fiziskas personas, vietējās iestādes, tostarp pašvaldības, vai mazie uzņēmumi**;
- b) kura galvenais uzdevums ir **sniegt vides, ekonomiskus vai sociālus labumus saviem biedriem vai daļu turētājiem vai vietējām teritorijām, kurās tas darbojas, nevis radīt finansiālu peļņu**; un
- c) kas var iesaistīties **ražošanā, tostarp no atjaunojamiem energoresursiem, sadalē, piegādē, patēriņā, agregēšanā, energoresursu uzglabāšanā, energoefektivitātes pakalpojumu sniegšanā vai elektrisko transportlīdzekļu uzlādes pakalpojumu sniegšanā vai sniegt citus energopakalpojumus saviem biedriem vai daļu turētājiem**;

Ekonomikas ministrija

Aktīvais lietotājs

- **Aktīvais lietotājs:** galalietotājs vai kopīgā darbībā iesaistītu galalietotāju grupa, kas **patērē vai uzglabā elektroenerģiju**, kura saražota tā objektos ierobežotā telpā vai – ja dalībvalsts to atļauj – citos objektos, vai kas pārdod pašražoto elektroenerģiju vai piedalās elastības vai energoefektivitātes shēmās, ar noteikumu, ka minētās darbības nav tā primārā saimnieciskā vai profesionālā darbība;
- Iedzīvotāju energokopienas biedri vai daļu turētāji **nezaudē savas tiesības un pienākumus kā mājsaimniecības lietotāji vai aktīvie lietotāji;**

Ekonomikas ministrija

Atbilstības kritēriju atšķirības pilsoņu enerģijas kopienu (CEC) un atjaunojamās enerģijas kopienu (REC)

Ekonomikas ministrija

Grozījumi Enerģētikas likumā definīcijas

- **energokopiena** – juridiska persona ar atvērtu, demokrātisku un brīvprātīgu dalību, kuru kontrolē tās biedri vai daļu turētāji, kas ir fiziskas personas, biedrības vai nodibinājumi, pašvaldības, pašvaldības institūcijas, mazie vai vidējie komersanti un kas darbojas enerģijas, tai skaitā no atjaunojamiem energoresursiem, ražošanā, elektroenerģijas kopīgošanā, patēriņā, pieprasījumu reakcijas pakalpojumu nodrošināšanā, energoresursu uzglabāšanā, elektrisko transportlīdzekļu uzlādes pakalpojumu sniegšanā, energoefektivitātes vai citu energopakalpojumu sniegšanā, kuras mērķis ir sniegt vides, ekonomiskus vai sociālus labumus saviem biedriem vai daļu turētājiem un kuras primārais darbības mērķis nav peļņas gūšana;
- **atjaunojamās enerģijas kopiena** – energokopiena, kas darbojas atjaunojamās enerģijas ražošanā, kas pieder atjaunojamās enerģijas kopienai, vai arī kurus tā attīsta vai apsaimnieko un kas teritoriāli saistīta ar attiecīgo atjaunojamās enerģijas kopienu;

Ekonomikas ministrija

Grozījumi Enerģētikas likumā Energokopienas (1)

17.1 pants

(1) Energokopienas atbilst atjaunojamās enerģijas kopienas vai elektroenerģijas energokopienas statusam. Šajā likumā ietvertos nosacījumus elektroenerģijas energokopienām piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo Elektroenerģijas tirgus likums.

(2) Energokopienas biedri vai daļu turētāji saglabā visas tiem noteiktās galalietotāja un aktīvā lietotāja tiesības un pienākumus.

Ekonomikas ministrija

Grozījumi Enerģētikas likumā Energokopienas (2)

17.1 pants

(3) Energokopienas biedru vai daļu turētāju kontrole nozīmē jebkādas tiesības, līgumus vai citus līdzekļus, kas atsevišķi vai kopā faktiski vai juridiski nodrošina uzņēmumā izšķirošo ietekmi, jo īpaši īpašumtiesības vai tiesības izmantot visus uzņēmuma aktīvus vai to noteicošo daļu, tiesības vai līgumus, kas piešķir izšķirošu ietekmi attiecībā uz uzņēmuma institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumiem.

Ekonomikas ministrija

Grozījumi Enerģētikas likumā Energokopienas (3)

17.1 pants

(4) Energokopiena tiek dibināta ar dibināšanas līgumu.

Ministru kabinets nosaka energokopienas dibināšanas līguma būtiskās sastāvdaļas un energokopienas dibināšanas līguma grozīšanas kārtību, kā arī noteikumus par energokopienas attiecībām starp tās dalībniekiem, tās pārstāvi un citiem tirgus dalībniekiem, kā arī sistēmas operatoru.

Vai deleģējums ir saprotams un pietiekams?

Ekonomikas ministrija

Grozījumi Enerģētikas likumā Energokopienas (4)

17.1 pants

(5) **Ekonomikas ministrija** sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju izstrādā vadlīnijas energokopienų veidošanai, tai skaitā par ieteikumiem valsts un pašvaldību institūcijām energokopienų atbalstam un līdzdalībai tajās.

*Kādu ieguldījumu projekts varētu dot šādu vadlīniju izstrādē?
Ko vajadzētu ietvert vadlīnijā?*

Ekonomikas ministrija

Grozījumi Enerģētikas likumā Energokopienas (6)

17.2 pants

(1) Energokopienai ir tiesības uzsākt darbību, ja tā reģistrēta energokopienų reģistrā.

(2) Būvniecības valsts kontroles birojs izveido publisku pieejamu energokopienų reģistru.

(3) **Ministru kabinets** nosaka energokopienų reģistrā iekļaujamās ziņas, reģistrācijas prasības un kārtību, reģistrācijas vai darbības izbeigšanas iesniegumā ietveramo informāciju, kā arī kārtību, kādā energokopienų izslēdz no energokopienų reģistra vai atkārtoti reģistrē.

Grozījumi Enerģētikas likumā Energokopienas (7)

17.2 pants

(4) Izstrādājot atbalsta shēmas atjaunojamo energoresursu atbalstam, ņem vērā atjaunojamās enerģijas kopienų specifiku, lai dotu tām vienlīdzīgu iespēju konkurēt ar citiem tirgus dalībniekiem par valsts atbalstu.

Kādiem vajadzētu būt nosacījumiem investīciju atbalstam, lai energokopienas veidotos? Vai šim investīciju atbalstam prioritāri būtu jābūt novirzītam noteiktās jomās (piemēram saules enerģijas jomā)?

Ekonomikas ministrija

Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā

elektroenerģijas energokopiena – energokopiena, kas darbojas elektroenerģijas ražošanā;

48.pants. Elektroenerģijas energokopienas

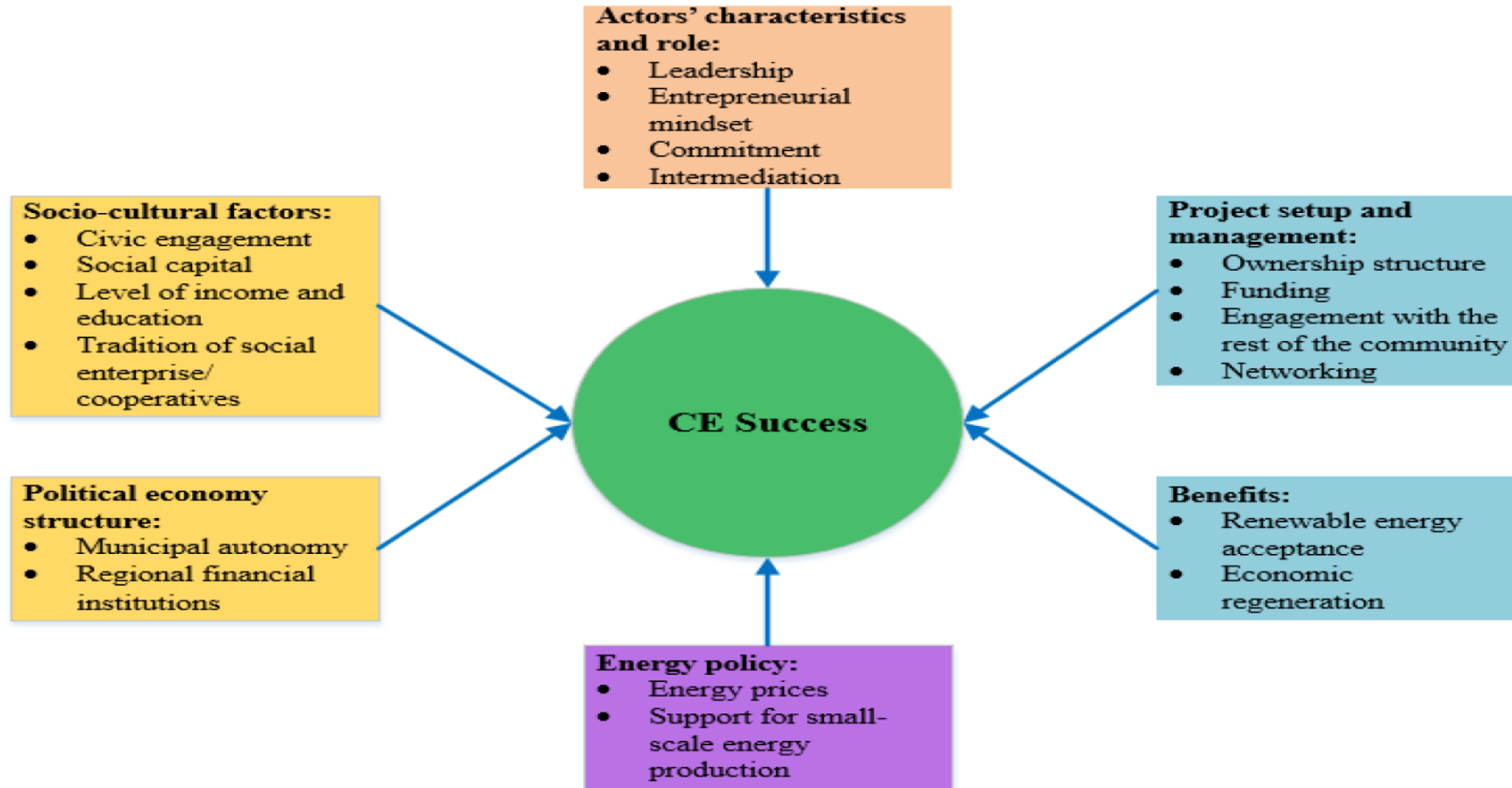
(1) Elektroenerģijas energokopienām piemēro Enerģētikas likuma 17.1 un 17.2 noteiktās vispārējās energokopienas prasības.

(2) Elektroenerģijas energokopiena ir tiesīga darboties visos elektroenerģijas tirgos, kā arī sniegt pieprasījuma reakcijas pakalpojumu.

Likums reglamentēs arī elektroenerģijas kopīgošanu un aktīvos lietotājus

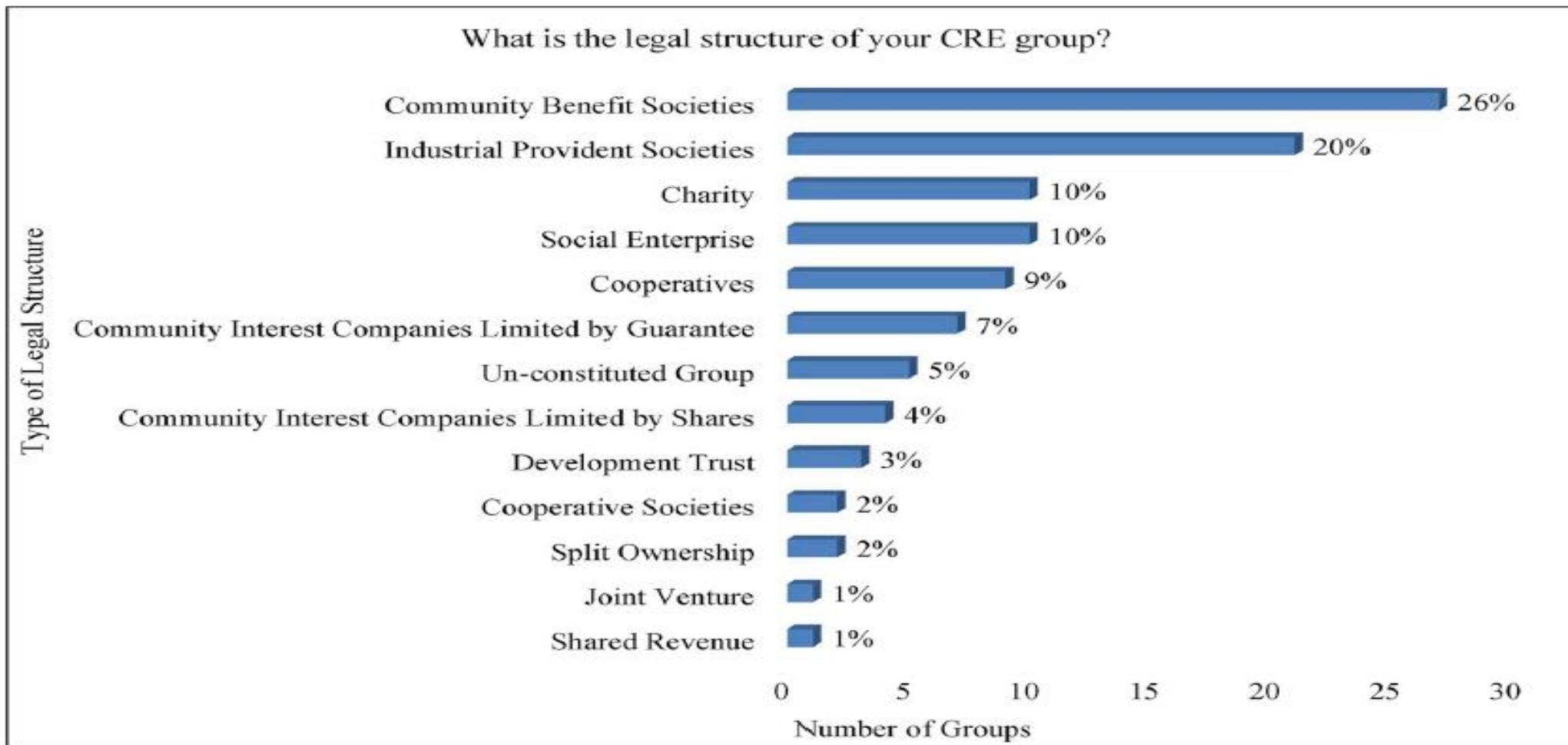
Kopienas enerģijas sistēmu ietekmējošie faktori

Ekonomikas ministrija

Kopienas enerģijas sistēmu juridiskās formas Lielbritānijā

Ekonomikas ministrija

Iespējamās energokopienas juridiskās formas Latvijā

- Vai juridiskās nepieciešams definēt normatīvā aktā, vai pietiek ar energokopienas definīciju?
- Biedrība vai nodibinājums, t.s. dzīvokļu īpašnieku biedrība, kooperatīvā sabiedrība (?), sociālais uzņēmums, kas vēl?
- Vai varētu būt kapitālsabiedrība, piemēram SIA, kas atbilstoši statūtiem atbilstu energokopienas definīcijai? Ja jā, kurā normatīvā aktā tas būtu jānosaka?

Ekonomikas ministrija

Kopienas kā sociālie uzņēmumi Latvijā?

- **Sociālā uzņēmuma likums** - Sociālais uzņēmums ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kurai šajā likumā noteiktajā kārtībā piešķirts sociālā uzņēmuma statuss un kura veic **labvēlīgu sociālo ietekmi radošu saimniecisko darbību** (piemēram, sociālo pakalpojumu sniegšana, **iekļaujošas pilsoniskas sabiedrības veidošana**, izglītības veicināšana, atbalsts zinātnei, **vides aizsardzība un saglabāšana**, dzīvnieku aizsardzība vai kultūras daudzveidības nodrošināšana);
- Labklājības ministrijas veidota un Altum administrēta atbalsta programma sociālai uzņēmējdarbībai - http://www.lm.gov.lv/lv/index.php?option=com_content&view=article&id=82248
- Sociālās uzņēmējdarbības asociācija <https://sua.lv/>

Ekonomikas ministrija

Paldies par uzmanību!

Einars.cilinskis@em.gov.lv

Brīvības iela 55, Rīga, LV – 1519